

VIISI NOSTOA BIODIVERSITEETTITIEKARTASTA

1. Rakennusteollisuuden biodiversiteettitiekartan tavoitteena on **saada rakennusala laajasti mukaan luontokadon pysäyttämiseen ja luonnon monimuotoisuuden elvyttämiseen** niin, että luonto on näkyvästi ja mitattavasti elpymässä vuonna 2030.
2. Tavoitteeseen päästään, kun yritykset integroivat biodiversiteetin **osaksi liiketoimintastrategioitaan ja -mallejaan** sekä arvioivat ja raportoivat **vaikutuksensa ja riippuvuutensa luonnon monimuotoisuudesta** koko arvoketjunsä mitalta.
3. Rakennusalan toimien on tähdättävä **maan, meren ja luonnonvarojen käytön vähentämiseen, ilmastonmuutoksen hillintään, saasteiden ja luonnon häiriön vähentämiseen sekä vieraslajien ehkäisyyn**.
4. Rakennusalan luontopositiivisen siirtymä edellyttää rakennusteollisuuden sidosryhmiltä **mahdollistavaa toimintaympäristöä** mm. kaavoituksen, luvituksen, sääntelyn ja rahoituksen osalta.
5. Rakennusalan on myös kyettävä luomaan **uudistavia ratkaisuja, joilla pystytään parantamaan paikallisia luontoarvoja** lähtötilanteeseen verrattuna.

RAKENTAMISEN LUONTOVAIKUTUKSIA

- Rakennusala on **5. suurin** maankäyttöön ja **6. suurin** luontokatoon vaikuttava toimiala Suomessa.
- Ala käyttää **32 %** Suomessa käytetyistä raaka-aineista.
- Rakennetun ympäristön hiilijalanjälki on **30 %** Suomen hiilijalanjäljestä.
- Rakentaminen aiheuttaa **50 %** Suomen metsäkadosta.
  - Trendin mukaan maankäyttö vähenee, mutta metsäkatko jatkuu.
  - Viime vuosikymmeninä Suomen metsäkatko on ollut keskimäärin noin 140 km² vuodessa.
- Alan toimilla on suuri tai melko suuri vaikutus **22 %:iin** Suomen uhanalaisista luontotyypeistä.
- Rakennetun ympäristön käytössä olevasta pinta-alasta **80 %** on entistä metsämaata.
- 2000–2012 uudisrakentamisesta sijoittui **69 %** metsämaalle, **21 %** maatalousmaalle ja **9 %** ennestään rakennettuun ympäristöön.
- Viime vuosikymmeninä eniten pinta-alaa vaatineet rakentamisen käyttömuodot olivat kaivosten ja muiden maa-ainesten ottoalueet (**18 %**), lomarakentaminen (**17 %**) ja asuinrakentaminen (**15 %**).

LÄHDE: Rakennusalan biodiversiteettitiekartta sivut 51, 53

VISIO TULEVAISUUDESTA, JOSSA LUONTOKATO ON PYSÄYTETTY

LÄHDE: Rakennusalan biodiversiteettitiekartta sivu 18

RAKENNUSALAN BIODIVERSITEETTITIEKARTTA YHTENÄ KUVANA

LÄHDE: Rakennusalan biodiversiteettitiekartta sivu 22

SUUNTAVIIVOJA LUONNON MONIMUOTOISUUDEN LISÄÄMISEKSI

...rakentajalle	Biodiversiteetti on integroitava rakennusalan yritysten liiketoimintastrategioihin ja -malleihin. Yrityksen on arvioitava ja raportoitava arvoketjunsä luontovaikutukset ja -riippuvuudet sekä kasvatettava omaa ja sidosryhmiensä osaamista ja tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden osalta.
...päättäjälle	Valtio, maakunnat, kunnat: Alueiden- ja maankäyttö on suunniteltava ja toteutettava niin, ettei Suomen luonnon tila tai luontoarvoiltaan merkittävät alueet heikkene. Alueidenkäytön suunnittelussa, kaavoittamisessa ja lupakäytännöissä tulee ottaa käyttöön kriteerit, jotka tukevat biodiversiteettiä edistävien ratkaisuiden kehittämistä, käyttöönottoa ja yleistymistä. Lainsäädäntö ja kannustimet: Sääntelyä on kehitettävä niin, että rakennusala voi tarjota luontopositiivisia ratkaisuja ja luonnonvarojen kulutusta ja maankäyttöä voidaan vähentää. Päätöksenteon tueksi kansallista datapohjaa elinkeinoelämän luontovaikutuksista pitää parantaa.
...suunnittelijalle	Suunnittelussa tulee huomioida rakennusten ja infran koko elinkaaren aikaiset vaikutukset sekä edistää kiertotalousratkaisuja, luonnonvarojen ja luonnonalaisten alueiden säästämistä, pitkäikäisyyttä sekä nykyisen kiinteistökannan ja infran hyödyntämistä ja kehittämistä uuden rakentamisen sijaan. Luontopohjaisten ratkaisujen ja ekosysteemien toiminnallisen monimuotoisuuden lisääminen tulee ottaa keskeisesti mukaan suunnitteluun ja arkkitehtuuriin.
...tilaajalle	Rakennusyritysten kilpailutukseen tarvitaan kriteerit, jotka suosivat luontoa huomioivia ja biodiversiteettiä edistäviä ratkaisuja. Hankintoja suunniteltaessa tulee keskustella tarjolla olevista innovatiivisista ratkaisuista ja keinoista biodiversiteettivaikutusten hallitsemiseksi. Hankintakriteerien on mahdollistettava nykyistä paremmin kokeilut ja palkittava luontovaikutusten huomiointi.
...rahoittajalle	Rahoituksen myöntäjien tulee olla tietoisia rahoituskohteiden luontovaikutuksista, jotka pitää arvioida ja raportoida. Rahoitusehtoihin tulee lisätä biodiversiteettiä edistäviä kriteerejä. Rahoitusta tulee ohjata luontopositiivista siirtymää edistäviin yrityksiin, hankkeisiin ja investointeihin.
...jokaiselle	Rakennetun ympäristön käyttäjän kannattaa tuoda esiin, että arvostaa luonnon monimuotoisuutta. Tarvitaan myös sopeutumista muutoksiin kuten siihen, että viheralueita jätetään luonnonalaisiksi järjestelmällisen hoitamisen sijaan tai rakennusten käyttötarkoitukset voivat muuttua ja arjen ympäristö tiivistyä mm. yhteisöllisyyden, tilojen jakamisen ja julkisen liikenteen kehittyessä.
Tärpejä muille toimialoille	Energia-ala: energiainfran integrointi rakennettuun ympäristöön, uusiutuva energiantuotanto Kaivosala: resurssitehokkuus, materiaalien uudelleenkäyttö, sivuvirtojen hyödyntäminen rakennusmateriaaleina, luontoa huomioiva kaivosinfra Metsätalous: luonnon monimuotoisuutta vahvistava uusituvan puumateriaalin tuotanto, luonnon ennallistamisen palvelut Maatalous: maatalousinfra, uudistavuus, ruoantuotanto kaupungeissa ja taajamissa Muu teollisuus: resurssitehokkuus, kierrätys, sivuvirrat, fossiilivapaiden tuotteiden kehittäminen

LÄHDE: Rakennusalan biodiversiteettitiekartta sivut 9, 15, 23 (tiivistäen)